

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 522 **din 07.07.2021**

Dosar nr.: 417/2021

Petiția nr.: 3732/18.05.2021

Petent:

Reclamată:

Obiect: lezarea demnității personale prin utilizarea apelativului de "țigan"

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate:

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 3732/18.05.2021, 4260/07.06.2021, a citat părțile în data 22.06.2021.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, depunând o înregistrare video, care atestă faptul că vecina sa îi adresează apelativul de "țigan" de față cu alte două persoane (nepoții acesteia).

6. Astfel, petentul reclamă faptul că i este lezat dreptul la demnitatea personală întrucât, în mod repetat, acesta îi adresează apelativul de "țigan" în spații publice, făcând adeseori scandal cu nepoții săi.

Susținerile reclamatei:

7. Reclamata atașează punctului de vedere depus la dosar două declarații (scrise de aceeași persoană), în numele nepotului său și a prietenei acesteia, care susțin faptul că familia petentei îi amenință, aduc injurii, fiind primii care au declanșat tensiunile între cele două părți.

8. Reclamata susține în punctul său de vedere faptul că petentul este cel care a inițiat jignirile, generând acest climat tensionat, incidentul filmat petrecându-se pe domeniul

privat. După oprirea înregistrării, la locul respectiv au sosit și părinții petentului, adresându-i familiei reclamatei cuvinte urâte și jignitoare, fiind nevoită să solicite intervenția poliției.

IV. Motivele de fapt și de drept

9. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin lezarea demnității umane a petentului, fiindu-i adresat în mod repetat apelativul de țigan, pe fondul unui climat tensionat între vecini.

10. Colegiul director reține că petentul a probat cele sesizate, atașând o înregistrare video, iar partea reclamată nu a negat acest lucru, reclamând însă că petentul este cel care ar crea atmosfera tensionată dintre părți, reacția fiind un efect.

11. În drept, analizând faptele reținute în speță, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis, în mod constant, că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”.

12. Potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniu politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

13. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

14. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamate au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

15. Totodată, din analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se

raportează și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

16. Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

17. legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

18. legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

19. necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

20. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

21. Colegiul director reține că, în speță, trebuie analizată raportarea aspectelor semnalate la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este evident faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil pe baza unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de demnitatea sa umană.

22. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagardării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

23. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități,

poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

24. Având în vedere probatoriul administrat, Colegiul director urmează a constata faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

25. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director va avea în vedere și decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2891/25.09.2015 pronunțată în dosarul nr. 5842/2/2013, decizie prin care instanța supremă a anulat, în parte Hotărârea nr. 451/17.07.2015 a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, înlocuind sancțiunile cu amendă aplicate reclamațiilor, cu avertisment.

26. Colegiul mai reține și starea de conflict între părți.

27. Totodată, Colegiul recomandă tuturor părților implicate, petent și reclamată, să depună toate eforturile pentru evitarea unor astfel de situații, să dea dovadă de respect reciproc precum și să aibă o conduită de natură a nu aduce atingere demnității personale. De asemenea, se recomandă tuturor părților implicate să evite orice conduită necorespunzătoare, proferarea de injurii precum și orice alte acte de provocare.

28. Nerespectarea recomandărilor Colegiului ar putea conduce în viitor la aplicarea unor amenzi contravenționale, cuantumul acestora, putând varia în funcție de gravitate, între 1 000 lei și 30 000 lei.

29. Pentru motivele mai sus enunțate precum și având în vedere că reclamata se află la prima faptă de discriminare, Colegiul decide, cu unanimitatea celor prezenți la ședință, aplicarea sancțiunii avertismentului pentru partea reclamată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate reprezintă discriminare în conformitate cu art. 2(1) și 15 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea reclamatei cu avertisment;
3. Recomandare față de ambele părți, petent și reclamată, să depună toate eforturile pentru evitarea unor astfel de situații, să dea dovadă de respect reciproc precum și să aibă o conduită de natură a nu aduce atingere demnității personale. De asemenea, se recomandă tuturor părților implicate să evite orice conduită necorespunzătoare, proferarea de injurii precum și orice alte acte de provocare.
4. O copie se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 07.07.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian– Membru, GRAMA Horia – membru (online), HALLER István – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – membru, OLTEANU Cătălina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Data redactării: 08.07.2021, M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

